

Varakļānu jautājumā atrod kompromisu

Varakļānu novads pagaidām saglabāsies kā atsevišķa pašvaldība, tas netiks pievienots nedz Madonas, nedz Rēzeknes novadam. Novada teritoriju veidos Murmastienes un Varakļānu pagasti, kā arī Varakļānu pilsēta. To vakar nolēma Saeima. Par likumprojektu balsoja 81 deputāts, bet pret bija viens parlamentārietis.

Satversmes tiesa nosprieda, ka Varakļānu novada pievienošana Rēzeknes novadam neatbilst Satversmei. Tiesa secināja, ka lēmumā par Varakļāniem Saeima rīkojās patvaļīgi un balstī-

jās apsvērumos par novada kultūrvēsturisko piederību Latgalei, bet kultūrvēsturiskā piederība nebija kritērijs reformā.

Tagad noteikts, ka Ministru kabinetam līdz 2022. gada 1. janvārim būs jāiesniedz Saeimai priekšlikumi attiecībā uz Varakļānu novada administratīvo teritoriju. Šāds izvērtējums būs jāsniedz atbilstoši Saeimas jau noteiktajam Administratīvi teritoriālās reformas mērķim. Vienlaikus likumprojekts paredz, ka Varakļānu novada pašvaldībai konsultatīvos nolūkos līdz 2021. gada 1. oktobrim būs jāorganizē publiska apspriešana par

Varakļānu novada apvienošanos ar apkārtējiem novadiem administratīvi teritoriālās reformas mērķu sasniegšanai.

Vakar Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisija atbalstīja priekšlikumu par Varakļānu novada kā atsevišķas pašvaldības saglabāšanu. Šis bija piedāvātais pagaidu risinājums, pēc tam kad Valsts prezidents Egils Levits sasauca tikšanos ar valdošās koalīcijas partiju pārstāvjiem, jo pirmdien Saeimas vairākums pretēji Satversmes tiesas spriedumam un atbildīgās ministrijas priekšlikumam administratīvo teritoriju

likumā atbalstīja ierosinājumu, ka Varakļānu novads pievienojams Rēzeknes novadam.

Levits skaidroja, ka Satversmē noteikts, ka Latvija ir tiesiska valsts, un no tā izriet Saeimas pienākums pildīt Satversmes tiesas spriedumus. Pretējā gadījumā Saeimas rīcība rada konstitucionālo krīzi. Levits atgādināja, ka Satversme viņam ir uzticējusi Satversmes sarga lomu un liedz viņam izsludināt atklāti antikonstitucionālus likumus. Tādēļ, prezidenta ieskatā, ir jāmeklē risinājumi, lai šādu konstitucionālu krīzi neradītu. ▶

ĪSUMĀ

Latvijā aprīlī bezdarba līmenis bija 7,8%, un tas bija augstāks nekā Eiropas Savienībā vidēji, liecina ES statistikas biroja "Eurostat" dati, kas apkopoti par 26 bloka dalībvalstīm. Pēc "Eurostat" datiem, augstāks bezdarba līmenis ES dalībvalstu vidū aprīlī bijis Spānijā (15,4%), Itālijā (10,7%), Kiprā (9,4%), Zviedrijā (9,1%) un Somijā (7,9%). Lietuvā bezdarba līmenis gada ceturtajā mēnesī veidoja 7%, bet Igaunijā – 6,8%. Savukārt zemākais bezdarba līmenis aprīlī reģistrēts Polijā (3,1%), Čehijā un Nīderlandē (abās valstīs 3,4%), Maltā (3,8%), Ungārijā (4,3%) un Vācijā (4,4%). Dati par bezdarbu aprīlī nav pieejami par Grieķiju.

Latvija. Izdienas pensijā pēc 30 gadu dienesta nolēmis doties Valsts policijas priekšnieka vietnieks, Galvenās kārtības policijas pārvaldes priekšnieks Normunds Krapsis. Iekšējās drošības birojs maijā sākumā pret Krapsi sāka divus kriminālprocesus, un viņu no amata pienākumu pildīšanas atstādināja. Viens no kriminālprocešiem sākts par 2018. gadā organizētu policistu formas tērpu iepirkumu, otrs saistīts ar 2018. gadā organizētu iepirkumu par rokas videorekordieru iegādi. Krapsis kategoriski noliedzis jebkādu saistību ar, iespējams, pieļautajiem likumpārkāpumiem.

Šveice. ANO Pasaules Veselības organizācija piešķirusi jaunā koronavīrusa variantiem grieķu alfabēta burtus un iesaka šos variantus turpmāk nesaukt to valstu vārdos, kurās šie vīrusa varianti atklāti, jo tas šajās valstīs var izraisīt negatīvas emocijas. Koronavīrusa Lielbritānijas variants nodēvēts par alfa variantu, Dienvidāfrikas – par beta variantu, Brazīlijas – par gamma variantu, bet Indijas – par delta variantu.

Meklē risinājumus ministru nomaiņai

Uz trim līdz šim partijas "KPV LV" pārraudzībā esošajiem ministru amatam tiek izskatītas Marijas Golubevas (AP), Gata Eglīša (JKP) un Jāņa Vitenberga (NA) kandidatūras, liecina neoficiālā informācija. Tāpat sašūpojis varētu būt izglītības un zinātnes ministres Ilgas Šuplinskas (JKP) krēsls. **Koalīcija gan sarunas par turpmāko darbību pārtraukusi, plānojot tās atsākt**

pēc pašvaldību vēlēšanām. Patlaban "KPV LV" valdībā ir aizņēmusi divus ministru posteņus – Sandris Ģirģens ieņem iekšlietu ministra amatu, bet Ramona Petraviča ir labklājības ministre. Pagaidām vakants ir "KPV LV" sākotnēji pārstāvētais ekonomikas ministra amats, uz ko pretendē bijušais partijas biedrs un līdzšinējais ministrs Jānis Vitenbergs, kuru šim amatam virza Nacio-

nālā apvienība. Iekšlietu ministra amatam tiek izskatīta Saeimas sekretāra biedre Golubeva, savukārt kā potenciālais labklājības ministrs tiek vērtēts JKP politiķis Eglītis. Līdz ar šādām izmaiņām mainītos spēku proporcija koalīcijā, trim koalīcijas partijām – Nacionālajai apvienībai, Jaunajai konservatīvajai partijai un partiju apvienībai "Attīstībai/Par!" – amatu skaitam valdībā pieaugot. Vien-

laikus šādas izmaiņas nozīmētu "KPV LV" aiziešanu no koalīcijas. Tāpat neoficiālā informācija liecina, ka izmaiņas varētu skart arī Izglītības un zinātnes ministriju, ko patlaban vada Šuplinska. Patlaban notiekot sarunas par iespēju nomainīt arī viņu, taču šajā gadījumā ministrijas partejiskā piederība nemainītos un pārziņu pār IZM saglabātu Jaunā konservatīvā partija. ▶

Izsēdina un aiztur Krievijas opozicionāru

Sanktpēterburgas lidostā pirmdienas vakarā apturēta Polijas aviokompānijas LOT lidmašīnas izlidošana un **aizturēts tajā esošais likvidētās opozīcijas organizācijas "Atvērtā Krievija" bijušais izpilddirektors Andrejs Pivovarovs.** "Atvērtās Krievijas" juriste Anastasija Burakova informēja, ka pret Pivovarovu ierosināta krimināllieta par nevēlamas organizācijas darbības īstenošanu. Par to paredzēts divus līdz sešus gadus cietumsods. Vakar notika kratīšanas Krievijas opozicionāra, bijušā Valsts domes deputāta Dmitrija Gudkova, kā arī vairāku viņa ra-

dinieku un līdzgaitnieku mājās. Krimināllieta ierosināta 29. maijā, divas dienas pēc "Atvērtās Krievijas" likvidēšanas. "Atvērtās Krievijas" izveidotājs un finansētājs, trimdā dzīvojošais Kremļa kritiķis Mihails Hodorkovskis Pivovarova aizturēšanu salīdzinājis ar Aleksandra Lukašenko režīma rīcību, 23. maijā piespiežot nolaisties Minskā aviokompānijas "Ryanair" lidmašīnai, lai aizturētu "Telegram" kanāla "Nexta" dibinātāju Romānu Protaseviču. 27. maijā Hodorkovska finansētā opozīcijas organizācija "Atvērtā Krievija" pārtrauca darbību un slēdza visas nodaļas reģionos.

Visi kustības biedri tika izslēgti no organizācijas, bet viņu dalība anulēta, lai izvairītos no iespējamām vajāšanām. "Atvērtā Krievija" tika izveidota 2001. gadā pēc Hodorkovska iniciatīvas.

Lēmums par organizācijas darbības apturēšanu pieņemts laikā, kad Krievijas varasiestādes, tuvojoties septembrī gaidāmajam Valsts domes vēlēšanām, pastiprina spiedienu pret varas oponentiem. "Atvērtā Krievija" 2017. gadā tika atzīta par nevēlamu organizāciju atbilstoši likumam, kas vērsti pret ārvalstu organizācijām, kurām tiek pārņemta politiska ietekme. ▶

Ierobežo emigrāciju

Baltkrievija pastiprinājusi emigrācijas noteikumus, ievērojami ierobežojot iespējas izbraukt no valsts. Jau kopš decembra Baltkrievijas pilsoņiem, kuriem nav ilgtermiņa uzturēšanās atļaujas citā valstī, ir aizliegts atstāt Baltkrieviju caur oficiālajiem dzelzceļa un ceļu robežas šķērsošanas punktiem. Taču saskaņā ar jaunajiem noteikumiem arī cilvēkiem ar šādām atļaujām turpmāk būs liegts izbraukt no Baltkrievijas.

Baltkrievijā nestabila situācija valda kopš pērnā gada 9. augusta, kad valstī notika prezidenta vēlēšanas. Pēc nesenā incidenta ar aviosabiedrības "Ryanair" lidmašīnu daudzas Eiropas valstis nolēma izvairīties no Baltkrievijas gaisa telpas un ierobežot lidojumus uz Baltkrieviju. Reaģējot uz to, Baltkrievijas nacionālā lidsabiedrība "Belavia" atcēla visus lidojumus uz Eiropas Savienības valstīm.

Agrākie emigrācijas ierobežojumi neattiecās uz cilvēkiem, kas ceļoja ar lidmašīnām. **Lukašenko, visticamāk, cer novērst mediķu, IT speciālistu un citu profesionāļu aizplūšanu no valsts,** kas ir problēma. Oficiālais skaidrojums robežu slēgšanai ir koronavīrusa izplatības ierobežošana, taču opozīcija to apšaubā. ▶

FOTOFAKTS

Ar vēstures elpu

Izolē Bukarestē par 120 000 eiro pārdota Rumānijā būvēta lidmašīna "Rombac 1-11", kas savulaik bija kādreizējā komunistiskā diktatora Nikolajes Čaušesku flotē. Tās sākumcena bija 25 000 eiro.

FOTO – AFP/LETA

ŠAJĀ DIENĀ

2. jūnijā

1740. Dzimis franču rakstnieks markīzs de Sads.

1896. Itāļu izgudrotājs Giljelmo Markoni saņēma patentu savam jaunākajam izgudrojumam – radio.

1924. ASV prezidents Kelvins Kūlidžs apstiprināja likumu, kas piešķir pilsonību visiem ASV teritorijā dzimušajiem Amerikas pamatiedzīvotājiem.

1953. Vestminsteres abatijā kronēta Lielbritānijas karaliene Elizabete II.

1999. Japānas sievietes ieguva tiesības lietot hormonālās kontracepcijas līdzekļus.